

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Łobżenicy

I. Cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Łobżenicy funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art.9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Łobżenicy oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach;
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
  - 1) mechanizmy kontrolne;
  - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
  - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom.

3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
  - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
  - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności Banku, które przez Bank Spółdzielczy w Łobżenicy zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Łobżenicy system kontroli wewnętrznej, zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony):
  - 1) Poziom I (I linia obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
  - 2) Poziom II (II linia obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych niezależnie od zarządzania ryzykiem na poziomie pierwszym oraz działalność stanowiska do spraw zgodności,
  - 3) Poziom III (III linia obrony) to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie ul. Grzybowska 81, 00-844 Warszawa, której akta rejestrowe są przechowywane w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer KRS 0000572997, NIP 5272743717.

§ 5

Kontrola realizowana na Poziomie I

1. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, w tym stanowisko ds. zgodności, podlegające bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
2. Kontrola ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
3. W strukturach Banku Spółdzielczego w Łobżenicy działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność stanowiska ds. zgodności.

§ 7

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Łobżenicy.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

II. Odpowiedzialność organów zarządzających i nadzorujących za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej

§ 8

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku Spółdzielczego w Łobżenicy należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz stanowisko do spraw zgodności.

2. Zarząd Banku zapewnia niezależność stanowisku do spraw zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika stanowiska do spraw zgodności.
3. Zarząd Banku Spółdzielczego w Łobżenicy podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze stanowiskiem ds. zgodności oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku Spółdzielczego w Łobżenicy podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku Spółdzielczego w Łobżenicy:
  - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
  - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łobżenicy oraz Komitetowi Audytu powołanemu w Banku Spółdzielczym w Łobżenicy, raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku Spółdzielczego w Łobżenicy, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.

§ 9

Komitet Audytu

1. Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet Audytu, któremu zleca monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzanie ryzykiem.

2. Komitet Audytu opiniuje funkcjonowanie i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej. Opinia przekazywana Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łobzenicy sporządzana jest na podstawie:
  - 1) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących,
  - 2) kwartalnych raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności,
  - 3) raportów z działalności stanowiska ds. zgodności,

§ 10

Rada Nadzorcza Banku

1. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łobzenicy sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od:
  - 1) stanowiska ds. zgodności,
  - 2) innych komórek pełniących funkcje kontrolne,
  - 3) Zarządu Banku,
  - 4) Komitetu Audytu powołanego w Banku,
  - 5) Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łobzenicy dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszej i drugiej linii obrony, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz stanowiska ds. zgodności. Ocena dokonywana jest na podstawie:
  - 1) wyników audytu wewnętrznego przeprowadzonego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
  - 2) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
  - 3) raportów z działalności komórki ds. zgodności,
  - 4) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
  - 5) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku.

4. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą SSOZ, zgodnie z zapisami Umowy SOZ i powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
5. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łobżenicy przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
6. Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach oceny, o której mowa w ust. 3.
7. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łobżenicy:
  - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku,
  - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

§ 11

Zasady corocznej oceny systemu kontroli wewnętrznej dokonywanej przez Radę Nadzorczą

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łobżenicy dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszej i drugiej linii obrony systemu kontroli wewnętrznej na podstawie przyjętych kryteriów. Do kryteriów tych należą przede wszystkim:

- 1) ocena realizacji przez Bank celów strategicznych,
- 2) osiągnięcie założeń finansowych na dany rok, w tym osiągnięcie minimów wskaźnikowych określonych w Umowie Systemu Ochrony,
- 3) ocena zmaterializowania ryzyka reputacji Banku,
- 4) wyniki kontroli/przeглядów/audytów SSOZ,
- 5) wyniki audytów zewnętrznych (badań biegłego rewidenta),
- 6) ilość błędów znaczących i krytycznych identyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania,
- 7) trend w ilościach skarg Klientów do KNF z uwzględnieniem trendu skarg zasadnych,
- 8) ilość i kwota strat operacyjnych,
- 9) przekraczanie limitów ustanowionych przez Bank.